

LBRIS

We know
books

Kostas G. Panagopoulos

Așteptând pe Mirele Hristos

*Sfinte femei care au
mucenicit pentru Hristos*

Traducere din limba greacă:

Cristian Spătărelu

EDITURA EGUMENIȚA

2025

Cuprins

Partea I. Secolele cleștilor	7
Nume ca niște bolți cerești	7
Mările sunt ca niște pietre	8
Viața veșnică va fi mărturisitoare	8
Uimirea anemonelor	9
Genele smulse	11
Câțiva morți în casele de desfrânare	12
Va alerg șchiopătând la Hristos	14
Cu prosopul în mână	15
Spânzurată în cârlige	16
„Nu-ți fie teamă!”	18
Patima care se târăște liniștită	20
Paie ca niște ace	22
Aruncat pe treptele de piatră	22
Mici genociduri	24
Hrană pentru albine	25
O amorțeală în picioare	25
Cel mai bun moment să oferi flori	27
Matematica istoriei	28
Sare pe răni	29
Un urs în arenă cu Sfânta	31
Conlucrătoare de încredere	32
Marta și Maria împreună	34
Mamă, dă-mi puțină lămâie	35

A zidit băile cu trupurile călugărițelor	37
Curajul este neplănuț	39
Trebuia să fii acolo ca să cunoști	41
Țintuit la pământ de prezența ei	43
O împărăteasă care mănâncă legume	44
O împărăteasă gătește prin case	46
Le-au tăiat cu fierăstrăul	47
Un corn ascuțit de berbec	48
Ca și când ar fi dormit cu fața spre răsărit	49
Sfânta a rămas demnă	51
Sfintele pleacă împreună	52
Îngerul Domnului aduce castroane cu lapte	54
A zburat ca o pasăre mică	56
Clipa te sfințește	56
În icoane sunt cei puțini	58
Sfinți sunt puțini	59
Partea a II-a. Daniela iubea viața	61
Atelierul de sus	61
Supă cu carne	62
Bucurie stinsă	62
Ne-am dat jos de pe Cruce	63
Meșteșugul construirii coliviilor	63
O bătrână	64
Picioare de scaun	65
Bătaie până la moarte	65
Așternuturi de pat	67
Bătaie cu patul puștii	67
Minuni	68
Toate la fel și astăzi	68

Înțeleșuri	69
Dumnezeu este ajutorul meu	69
Se pot speria îngerii?	70
Picioaroangele	71
Buchetul de flori	72
Glonțul	73
Strălucea deasupra norilor	73
Primăvara stricată	74
Femei lovite	75
Stelele furioase	76
Marele favor	77
Înconjurați de flori	78
Polul Nord	79
Polul Sud	79
Margareta	80
Schizofrenicul	81
Iertare reciprocă	83
Iertarea	83
Areti	84
Osândite de rudele lor	85
Cactusul	87
Fluturele	88
Pleacă și se duce la Cel drag ei	88
Vasul care căra vin	90
Trăire	91
S-a dus vestea că soarele s-a ascuns	91
Împuținare sufletească	92
„Voi duhniți încă devii”	92
Ghirlanda	93
Clipa sigură	94

Avea presimțirea că o va înjunghia	94
Verigheta	95
Agenta secretă a lui Hristos	95
Broșuri	97
Mucenicia contemporană	98
Mai	99
Insomniile	99
Ai trăit Învierea	101
Puterea	102
Porumbeii sălbatici	103
Perșii	104
Drama geamului	104
Semnale	105
Grinda	105
Trandafiri	106
Meșteșugul înalt al croitoriei	106
Fisura	107
Ramuri	108
Pe drumurile vieții	109
Viitorul	109
Supermarketul	109
Din astfel de motive	110
Așezarea geografică	110
Nevinovată	111
Inelul	112
Inima	113
Foarfeca	113
Îmbrățișările	114
Aleile	115
Mi-ai furat meseria	116

O stăruință blândă	116
Cutremurul	116
Notițele	117
Pentru totdeauna	117
Cuvintele ca niște bărci	118
Înălțimea copilului tău	119
Cel mai bun	120
Lucrarea răbdării	121
Tăcerea ei	122
Rugămintile tăcerii	123
Fără cuib	123
Marile lacuri	124
Palidă	125
Bunica liniște	125
Credința integră	125
Dacă plec, te iubesc	126
Electricianul	127
Visul	127
Fresca	128
Parfumele	128
Încăpățânarea Danielei	129
Răzbunarea bunătații	130
Semnele chemării	130
Când Îl vrei ca Mire pe Hristos	132
O iconiță deosebită de celelalte	134
Răsăritul	135
Era în toate mințile	135
Prognoza vremii	137
Creatorul furtunii	137
Mirarea strălucirii	138

Tăcerea va striga	139
O floare la rădăcina bradului	140
Partea a III-a. Nouăsprezece poezii despre veșnicie	143
Partea a IV-a. Cronici mucenicești	153
Partea a V-a. Secolele sfintelor femei	171
Cuvinte duhovnicești	171
În loc de epilog	197

Distribuție:
S.C. Egumenița S.R.L.
tel./fax: 0236-326.730
e-mail : editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

„Mulțimi de femei, cine știe câte,
nimeni nu știe, doar Hristos,
și-au pierdut capetele mucenicind”.

(Sfântul Nicodim Aghioritul
Sinaxarul celor doisprezece luni ale anului,
Editura Damos, 2005)

„Dacă ați ști
câte mii de fete de vârsta voastră
se află în ceruri și sunt sfinte!
Și ce credeți,
au fost ca voi,
n-au avut ceva special”.
(Părintele Ambrozie Lazaris)

Partea I

Secolele cleștilor

„Binecuvântat este Dumnezeu. Și femeile
deci își bat joc de moarte. Și fetele nesocotesc
moartea, iar fecioarele, tinere și necăsătorite,
tresaltă spre ea, netemându-se de boldurile
iadului; și astfel, nu doar bărbaților, ci și
femeilor le-a devenit ușor de disprețuit
moartea, și nu doar femeilor, ci și copilelor”.

(Sfântul Ioan Gură de Aur)

Nume ca niște bolți cerești

Orice nume este frumos, dar există nume pline
de frumusețe, ca niște mari bolți împodobite. În mare
a fost aruncată și s-a săvârșit tânăra multora necu-
noscută cu nume frumos, Sfânta Partagapi, iar alta,
Sfânta Calodoti, cu nume care amintește de bunăta-
tea care se dăruiește în lume, era soția unui bărbat,
Chiros, din Alexandria, și a fost prinsă și i s-a tăiat
capul întrucât era creștină, în ceasul când era însărci-
nată, fără nicio milă, nici pentru ea, nici pentru prun-
cul mucenic din pântecul ei.

Alta, cu nume frumos, curând a rămas și ea fără
cap, dar cu privirea netăiată, fiindcă privirea se pă-
strează, nu poate fi decapitată, rămâne în memoria
călăului. Este Sfânta Andropelaghia, care a fost deca-
pitată de aceeași sabie cu încă o Sfântă, Tecla, și dacă
numeri în Sinaxar sunt trei sau patru femei cu nume-
le Tecla chinuite, egale în sfințenie, dar una este mai

cunoscută, Sfânta Tecla cea întocmai cu Apostolii, care a fost dată pradă leilor, taurilor, urșilor, de fiecare dată pusă pe tavă fiarelor și de fiecare dată rămânând nevătămată, până când a ajuns la nouăzeci de ani și necredincioșii încă o fugăreau.

Mările sunt ca niște piețe

Mările sunt pe fund ca niște piețe pline cu mucenici, ale căror chinuri au fost văzute de peștii urâți ai adâncurilor sau mai sus, de peștii frumoși care luminează fosforescent în diverse culori și le place să se îmbine cu recifele din jur.

Nu știm dacă marea le-a spus ceva nevinovaților pescăruși în ceasul când călăii îi legau Sfintei Mucenițe Hrisi pietre de gât și după aceea au împins-o spre adânc. Au aruncat-o în mare pe fata căreia mai înainte îi loviseră obraji și spatele cu pietre. Cu coastele sfâșiate de vine de bou, bețe și bastoane, cu flăcări pe trup de la făcliile aprinse, a fost aruncată în mare umflată, înnegrită, de nerecunoscut, arsă cu fiare încinse și cu dureri insuportabile de la rănile adânci.

Viața veșnică va fi mărturisitoare

Le vedem pe sfinte în icoane fără să ni le închipuim învinețite, rupte în bătaie, cu arsuri sau fâșii de piele atârându-le ca niște franjuri roșii.

Sfintele nu vor să fie văzute. Nici nu vor să vorbim despre chinurile lor. Însă viața veșnică va fi mărturisitoare și va găsi cu talent mijloace de a mărturisi

uneltele, dinții de fier, scorpionii, fiarele, arsurile sau saramura înghițită cu forța care le-a blocat plămânii.

Marea în care a fost aruncată Sfânta Hrisi ar vrea să spună despre înecarea sa, dar cronicarul nu poate să scrie cum se îneacă o fată cu privirea înghețată și goală în clipa când își lasă ultima suflare sub valuri, fiindcă plămânii i se inundă cu apă sărată. Au lăsat-o să se înece așa cum au legat-o odinioară undeva pe o înălțime pe Sfânta Trifena, iar apoi i-au dat drumul să cadă pe cuie. Acelea au pătruns adânc în ea. Gravitația și-a făcut treaba. Pe Trifena au dat-o fiarelor, dar ele n-au atins-o. Doar un taur s-a repezit s-o târască pe orizontală ca s-o scape de cuiele ce se înfipseseră în ea pe verticală, într-un loc de mucenicie de unde mai târziu a fâșnit un izvor cu apă curată, din care au băut vreme îndelungată femeile care nu aveau lapte și, ca prin minune, după aceea făceau lapte ca să-și hrănească pruncii.

Uimirea anemonelor

Hrană pentru fiare a fost dată Sfânta Tecla Vizianca, după cum în fața unei vaci sălbatice au fost lăsate Sfintele Perpetua și Felicitas și tradiția le-a păstrat pe cele două mucenițe curajoase într-o icoană unde sunt îmbrățișate. Așa, psalmodiind îmbrățișate, au sfârșit și mucenițele Harisa, Nichi, Galini, Calida, Nunehia, Vasilisa și Teodora, în ceasul când au fost duse cu caicul ca să fie aruncate în adâncul mării, și când s-au scufundat în nisipul de dedesubt anemonele adâncului le-au văzut și au fost uimite de culoarea roșie a pielii lor. Anemonele mării sunt plante minunate,

dintre florile mării, iar femeile mucenițe sunt și mai minunate și iubite, fiindcă în ciuda slăbiciunii firii femeiești, au făcut să pară prostești toate limitele rezistenței omenești, pierzându-și mâinile, picioarele, pielea, chiar și dinții prin metode îngrozitoare, ca de exemplu Sfânta Muceniță Irina, căreia i-au fost smulși dinții cam în același timp în care Sfântul Leonid și mucenițele de mai sus au fost urcate în caicul cu care au fost duse la înec.

În mare au aruncat-o și pe Sfânta Antonina după doi ani de temniță, după ce i s-au trecut vergele înroșite prin glezne, iar când vergelele i-au fost înfipite în mâini se spune că a ieșit mireasmă ca dintr-o plantă sau floare, ca un vânticel care adie prin frunzișul din cartier și îți mângâie nările. La aceleași cazne ale vergelelor a fost supusă și o fată de zece ani, Sfânta Achilina, dar aceia i-au străpuns timpanele urechilor până ce i-a curs sânge din nas, iar după aceea securea i-a retezat capul care i s-a rostogolit ca într-un joc.

De obicei copiii se joacă *de-a magazinul* sau *de-a războiul*, dar poate că în anii de demult se jucau *de-a mucenicia* din câte auzeau că se întâmplă în jurul lor și nu puteau să scape auzului lor atent. Nu se poate ca oamenii să nu fi discutat la Kythira că tatăl Sfintei Elesă a găsit-o pe aceasta ascunsă într-o râpă și a vrut s-o târască acasă, dar ea a refuzat și a luat-o la fugă. A fugărit-o până ce fata a ajuns la baza unui munte și după aceea i-a spus lui Dumnezeu: „Despică pământul și ascunde-mă!”. Și Domnul a făcut pentru puțin asta, ca o minune pentru viitoarele generații. Ea a pătruns printre pietre și, ca și când ar fi mers printr-un

tunel, a ieșit sus pe vârf, până când peste puțin n-a mai fost loc de minuni. Domnul o voia lângă El. Tatăl ei a prins-o și i-a tăiat capul.

Genele smulse

Orice fată care vrea să se facă monahie este o viitoare *doamnă* în sensul virtuții, demnității și nobleței, dar și în alt sens, în care elevii de la școală o numesc *doamnă* pe învățătoarea sau profesoara lor. La fel și această învățătoare a vieții veșnice, îmbracă rasa sau veșmântul fecioriei și după aceea devine *îndrumătoare* în obștea ei.

Monahismul feminin este jertfa de bunăvoie din iubire, îndepărtarea de înțelesul de *doamnă* din lume, până când se ajunge la limitele de a lăsa trupul femeiesc să devină aspru ca pielea broaștei țestoase, cum a devenit cuvioasa Apolinaria din Sinclit, care s-a dus să se nevoiască pe niște lunci de pe drumul spre Alexandria și imediat au luat-o în primire țânțarii, care i-au făcut pielea aspră ca picioarele și capul broaștei țestoase, de la nenumăratele înțepături pe care le-a îndurat de-a lungul anilor.

Nici pleoapele nu i-au rămas Apolinariei neumflate de focul înțepăturilor de țânțari, după cum nici pleoapele nu i-au rămas întregi Sfintei Tatiana, căreia călăul i-a smuls genele cu unghii de fier, nu una câte una, ci toate deodată, într-o rupere sălbatică, prin care probabil a smuls și pielea până la colțul pleoapelor, împreună cu sprâncenele.

Câțiva morți în casele de desfrânare

Părul lung al stelei care cade este linia albă pe care o vezi stingându-se în spatele ei. A căzut și se stinge. Nu-i vezi părul. Este însă lung, alături de ea.

Fără cap și calomniată a căzut Sfânta Teodora din Vasta Arkadiei, care a răbdat și a avut o dorință înaintea de a pleca în viața de dincolo. L-a rugat pe Domnul ca părul ei să se facă copaci și după aceea într-adevăr din acoperișul bisericii micuțe și provizoriu construite răsar până astăzi copaci care stau drepecți, se înalță, zvâcnesc dinăuntru, fără ca acest fenomen să poată fi explicat. Zidurile ar fi putut fi sparte de rădăcinile unui singur copac și nu a șaptesprezece copaci cu ramuri mari care au răsărit în bisericuță.

Pe Sfânta Teodora au spânzurat-o de păr de un chiparos și așa spânzurată, i-au ars sânii. I-au înfipt piroane în urechi, în frunte și în piept. Apoi au aprins un grătar, dar ceva a făcut jarul să se împrăstie și cărbunii au zburat spre cei care pusese ră la cale mucenicia. Sfânta Muceniță Eufrazia a avut odinioară curajul să plănuiască chiar ea tăierea capului său, căutând un mijloc să scape de siluirea bărbatului trimis de eparh, căruia i-a fost încredințată să-i facă ce vrea el pe drum. Și i-a spus cu inteligență: „Am un leac care te va face nemuritor și nimeni n-o să te poată ucide”. El a crezut. Bărbații sunt creduli. Și ceva și mai inteligent: „Ca să te convingi că spun adevărul, fiindcă și eu am luat leacul, poți să-mi lovești gâtul cu sabia și o să vezi că n-o să mor”. Bărbatul a lovit-o cu sabia și i-a tăiat capul, și în felul acesta n-a mai putut s-o siluiască.

Sfânta Muceniță Agnia a fost amenințată de eparhul Romei că dacă nu va aduce jertfă zeilor mincinoși o va duce la casa de desfrânare să-și piardă curăția. Și a făcut asta, dar bărbații care veneau *erau neputincioși și sângerau*, scrie Sfântul Nicodim Aghioritul. Unul s-a dus cu furie către ea, dar a căzut jos ca trăsnet, la un metru de Sfântă, și a murit.

La o casă de desfrânare au dus-o și pe Sfânta Muceniță Iuliana, în ceasul când un înger al Domnului, presărând un praf din buzunarul veșmântului său, i-a orbit pe bărbați și aceia erau desperați, plângeau și țipau ca niște copilași, întrucât își pierduseră vederea. Iuliana cea îndurătoare L-a rugat pe Domnul să-i facă sănătoși și atunci, ca prin minune, ea le-a pus apă pe ochi și aceia s-au vindecat.

Avem și o altă Sfântă Iuliana, *cea de lângă Strovil*, care și ea a fost scăldată în sângele muceniei, dar vom rămâne încă puțin pe lângă casele de desfrânare, în care au fost târâte cu forța fecioarele creștine, pentru a fi pedepsite.

Pe Sfânta Teodora a salvat-o de la casa de desfrânare Sfântul Mucenic Didim, dându-i hainele lui, și astfel a scăpat de bărbații care așteptau afară. La casa de desfrânare a fost trimisă și Sfânta Antonina *din Cordam*, care a rămas acolo în post câteva zile, până când i s-a arătat o lumină însoțită de un tunet, care au deschis ușa, și s-a auzit un glas care a îndemnat-o să fugă. S-a ridicat, a plecat, a mâncat ceva și s-a arătat iarăși înaintea eparhului fără ca acela să înțeleagă în ce fel s-a aflat în fața lui. A trimis-o înapoi la casa de desfrânare, căci nici atunci n-a putut s-o convingă să aducă jertfă idolilor, până când un consătean evlavios s-a

dus acolo dinadins, prefăcându-se că vrea să se împreuneze cu ea, și acoperind-o cu mantia lui a scos-o iarăși afară, deși știa că prin această faptă a lui își va pierde viața. Împreună cu acest salvator curajos al ei, Sfântul Alexandru, a mucenicit după aceea, și le-au tăiat mâinile și picioarele, iar apoi i-au uns cu smoolă încinsă și i-au aruncat să se topească într-o groapă plină cu foc.

Va alerga șchiopătând la Hristos

Femeile sunt făpturile și roadele iubirii. Sunt mai curate decât bărbații, fiindcă altfel Dumnezeu n-ar fi lăsat ca „feciorie” și „curăție” să fie de gen feminin. Femeia le împodobește pe toate și ea hotărăște dacă va rămâne curată toată viața sau va rămâne așa măcar până în ceasul căsătoriei sale. Se unge cu nectar de flori curate, care-i îmbujorează ușor obraji, cum sunt pruncii în primele lor zile pe pământ.

Pe cuvioasa Xenia din Roma au constrâns-o să se căsătorească, dar ea s-a împotrivit și a urcat într-o luntre ca să fugă și să se înstrăineze. Deși potrivnicii ei credeau că au convins-o, a luat luntrea împreună cu două roabe ale sale și au plecat. A avut grijă ca lumea să rămână în urma ei și prin urmare Xenia s-a călugărit și la un moment dat a murit. Șapte stele au apărut având la mijloc o cruce care însoțeau dricul ei. Unde mergea dricul era și crucea. Făcea un popas și cerul era cu ea. Când crucea înainta, era înconjurată de stele. Era ziua în amiaza mare și acest fenomen strălucea în mijlocul strălucirii soarelui.

Cunoaștem multe amănunte despre cuvioasa Xenia și foarte puține, doar câteva cuvinte, despre

Sfânta Muceniță Haris, căreia „i s-au tăiat picioarele și astfel s-a săvârșit”, scrie simplu în Sinaxarul Sfântului Nicodim. Mai multe nu știm despre ea și totuși s-a dus la ceruri. Haris este la Hristos al ei plină de har, și „cu picioare de har aleargă la Dumnezeu”. Este acolo. Este neînțelept s-o oprești pe fata care aleargă spre harul dumnezeiesc. Îi tai picioarele și ea tot merge.

E mai bine să fii *mamă și fiică*. „Mamă și fiică, de sabie s-au săvârșit”. Omori fiica și ea se va duce. Va alerga șchiopătând la Hristos al ei.

Sfânta Muceniță Veveea a văzut ce i s-a făcut fratelui ei după trup, pe care l-au tăiat cu fierăstrăul și acela încă trăia, și a hotărât să iasă în fața ighemonului și să mărturisească faptul că și ea este creștină. Au bătut-o. Au întemnițat-o. I-au tăiat capul, împreună cu al fratelui ei, Sfântul Sarvil, despre care nu se poate exprima în cuvinte cât a fost de jupuit și zdrobit. L-au spânzurat de o mână și l-au ars.

Cu prosopul în mână

Tânăra Sfântă Agata avea cincisprezece ani când i-au zdrobit sânii și i-au smuls cu un clește aprins, în formă de agrafă. La fel li s-a întâmplat, cu cuțitele, celor șapte sfinte femei: Alexandra, Claudia, Eufrasia, Matrona, Iulia, Eufimia și Teodora, cărora le-au tăiat sânii și le-au jupuit spânzurate până când li s-au văzut intestinele.

De bună voie, precum tânăra Sfântă Agata, au mers odinioară la mucenicie două surori, Maria și Marta (nu ale lui Lazăr), văzând de la fereastră că pe drum trece ighemonul care-i nimicea pe creștini.